Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria dėl valstybių narių priežiūros sistemų kompiuterinių duomenų bazių iš dalies keičiama Tarybos direktyva 64/432/EEB

(COM(2011) 0524 galutinis – 2011/0228 (COD))

ir pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl galvijų elektroninio identifikavimo ir dėl savanoriško jautienos ženklinimo nuostatų panaikinimo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1760/2000

(COM(2011) 0525 galutinis – 2011/0229 (COD))

(2012/C 43/14)

Pranešėjas **Henry BRICHART**

Taryba ir Europos Parlamentas, vadovaudamiesi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 43 straipsniu, atitinkamai 2011 m. rugsėjo 14 d. ir 2011 m. rugsėjo 20 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria dėl valstybių narių priežiūros sistemų kompiuterinių duomenų bazių iš dalies keičiama Tarybos direktyva 64/432/EEB

COM(2011) 524 galutinis – 2011/0228 (COD)

ir

Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl galvijų elektroninio identifikavimo ir dėl savanoriško jautienos ženklinimo nuostatų panaikinimo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1760/2000

COM(2011) 525 galutinis – 2011/0229 (COD).

Žemės ūkio, kaimo plėtros ir aplinkos skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto parengiamąjį darbą šiuo klausimu, 2011 m. lapkričio 21 d. priėmė savo nuomonę.

476-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2011 m. gruodžio 7–8 d. (gruodžio 7 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 180 nariams balsavus už, 3 – prieš ir 9 susilaikius.

1. **Išvados ir rekomendacijos**

1.1 EESRK pripažįsta, kad galvijų sektoriuje atliktas didelis darbas siekiant atkurti vartotojų pasitikėjimą po galvijų spongiforminės encefalopatijos protrūkio.

1.2 Sukurta galvijų identifikavimo ir registravimo sistema padeda tiksliai ir veiksmingai užtikrinti skaidrumą ir atsekamumą.

1.3 Galimybė nustatyti galvijų buvimo vietą ir juos atsekti, be kita ko, labai padeda kovoti su infekcinėmis ligomis.

1.4 Tačiau įvairių priemonių taikymas yra didelė finansinė našta šio sektoriaus subjektams.

1.5 Nuo 1997 m. pasiekta technologijų pažanga, ypač elektroninis identifikavimas, gali labai padėti šioje srityje veiklą vykdantiems subjektams.

1.6 Vis dėlto pastebima, kad naujų sistemų taikymo sąnaudos ir tiesioginis pelnas netolygiai pasiskirsto visoje maisto grandinėje: sąnaudos iš esmės tenka galvijų augintojams, o didžioji pelno dalis atitenka tolesnėse maisto grandinės dalyse veikiantiems veiklos vykdytojams.

1.7 EESRK mano, kad būtent dėl šios priežasties Europos lygmeniu galvijų elektroninio identifikavimo sistema turi būti taikoma savanoriškai, kadangi mažai tikėtina, kad rinka bus pajėgi padengti labai dideles šių priemonių taikymo sąnaudas. Be to, ši sistema neatneš realios papildomas naudos vartotojui.

1.8 Vis dėlto tuo atveju, jei kurios nors valstybės narės maisto grandinės dalyviai nuspręstų šią sistemą taikyti, turėtų būti numatyta galimybė tos valstybės teritorijoje sistemos taikymą paskelbti privalomu.

1.9 EESRK taip pat mano, kad reikėtų palikti teisę naudotis elektroninio identifikavimo sistema to norintiems galvijų augintojams.

1.10 Todėl siekiant išvengti konkurencijos iškreipimo, galinčio kelti grėsmę bendrajai rinkai, reikėtų numatyti, kad privalomą identifikavimo sistemą įvedusi valstybė pati padengia į jos teritoriją įvežamų gyvūnų elektroninio ženklinimo sąnaudas.

1.11 EESRK, be kita ko mano, kad, norint suderinti praktiką, visiems elektroniniams identifikatoriams turi būti naudojamos tokios pačios technologijos, kurios savo ruožtu turi būti suderintos pagal tarptautinius standartus.

1.12 EESRK pritaria Komisijos pasiūlyme pateiktai bendrai pozicijai, tačiau mano, kad ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas geram bendrosios rinkos veikimui ir skirtingų sektoriaus dalyvių patiriamam poveikiui.

1.13 Savanoriško jautienos ženklinimo klausimu EESRK neprieštaraus Bendrijos nuostatų panaikinimui, jei veiklos vykdytojai etiketėse galės pateikti papildomą ir, jų nuomone, svarbią informaciją.

2. **Aplinkybės**

2.1 Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1760/2000 numatyta, kad kiekviena valstybė narė privalo nustatyti galvijų identifikavimo ir registravimo sistemą, pagal kurią kiekvienas galvijas ženklinamas dviem ausies įsagais, kiekviename ūkyje pildomas ūkio registras, kiekvienam galvijui išduodamas pasas, kuriame pateikiami duomenys apie bet kokį jo judėjimą ir tie duomenys registruojami kompiuterinėje duomenų bazėje, pagal kurią galima greitai atsekti galvijus ir ligos atveju nustatyti bandas. Ši sistema padėjo pasiekti pagrindinį tikslą – atkurti vartotojų pasitikėjimą jautiena ir jautienos produktais užtikrinant skaidrumą ir visišką galvijų ir jautienos produktų atsekamumą, taip pat nustatyti galvijų buvimo vietą ir juos atsekti veterinarijos tikslais – tai itin svarbu vykdant infekcinių ligų kontrolę.

2.2 Komisija komunikate Tarybai ir Europos Parlamentui „Administracinės naštos mažinimo ES veiksmų programa“ reglamento nuostatas nurodo kaip „informacijos teikimo prievoles, kurias vykdant įmonėms tenka didelė našta“. Naujosios ES gyvūnų sveikatos strategijos veiksmų plane numatyta, kad Komisija sieks supaprastinti informacijos teikimo prievoles įvesdama elektroninį galvijų identifikavimą (EID).

2.3 Tuo metu, kai 1997 m. buvo priimtos šiuo metu galiojančios galvijų identifikavimo taisyklės, EID dar nebuvo pakankamai techniškai parengtas naudoti galvijams. Radijo dažniniu atpažinimu (RDA) pagrįstas EID per pastaruosius 10 metų iš esmės patobulėjo – dabar galima greičiau ir tiksliau nuskaityti atskirų gyvūnų kodus ir juos tiesiogiai įtraukti į duomenų apdorojimo sistemas. Elektroniniai identifikatoriai padėtų sumažinti administracinę naštą ir biurokratines kliūtis, pavyzdžiui, tais atvejais, kai ūkio registras tvarkomas kompiuteriniu formatu (tokį formatą pasirinkusių ūkių skaičius vis didėja). Be to, greitesnė ir patikimesnė sistema užtikrins greitesnį ir tikslesnį duomenų nuskaitymą nei naudojant įprastinius ausies įsagus, taip supaprastės pranešimų apie galvijų judėjimą siuntimas į centrinę duomenų bazę, todėl bus galima tiksliau ir sparčiau atsekti užkrėstus galvijus ir (arba) maisto produktus.

2.4 Be to, EID Europos Sąjungoje jau taikomas kelioms gyvūnų rūšims. Kai kurios ES valstybės narės nusprendė pradėti savanoriškai įgyvendinti galvijų EID. Kadangi ES lygmeniu nėra nustatytų darniųjų techninių standartų, skirtingose šalyse gali būti naudojami įvairių rūšių ir skirtingais RDA dažniais veikiantys elektroniniai identifikatoriai ir skaitytuvai, todėl tikėtina, kad dėl to kils derinimo sunkumų bei elektroninio keitimosi duomenimis kliūčių ir nebus išnaudotos EID sistemos teikiamos galimybės.

2.5 Poveikio vertinimo išvadoje teigiama, kad, pradėjus savanoriškai taikyti galvijų EID kaip oficialaus identifikavimo priemonę, suinteresuotosios šalys turės laiko susipažinti su šia sistema. Tuo atveju, jei būtų nustatytas privalomas EID taikymas, kai kurie ūkinės veiklos vykdytojai patirtų neigiamą ekonominį poveikį.

2.6 Reglamente (EB) Nr. 1760/2000 numatyta savanoriška jautienos ženklinimo sistema. Komisija nurodė jos trūkumus: neproporcingą administracinę naštą ir sąnaudas ir nevienodą jos taikymą visose valstybėse narėse.

3. **Komisijos pasiūlymai**

3.1 Komisijos pasiūlyme (COM(2011) 525 galutinis) atsižvelgiama į konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais ir poveikio vertinimo rezultatus. Komisija siūlo savanoriškai įgyvendinti galvijų elektroninio identifikavimo sistemą. Taikant šią savanorišką sistemą,

— galvijus būtų galima ženklinti įprastiniais dviem ausies įsagais (dabartinė sistema) arba vienu įprastiniu matomu ausies įsagu ir vienu elektroniniu identifikatoriumi, kurie atitinka ES lygmeniu suderintus standartus,

— ES valstybėms narėms numatoma galimybė šalies teritorijoje nustatyti privalomąjį EID taikymą.

3.2 Pasiūlymu taip pat panaikinama prievolė pranešti apie teikiamą papildomą savanoriško ženklinimo informaciją atsižvelgiant į labai dideles sąnaudas ir administracinę naštą.

3.3 Pasiūlymu Reglamentas (EB) Nr. 1760/2000 suderinamas su Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo nuostatomis.

3.4 Dėl siūlomos galvijų elektroninio identifikavimo sistemos būtina iš dalies keisti Tarybos direktyvą 64/432/EEB dėl valstybių narių priežiūros sistemų kompiuterinių duomenų bazių. Tarp Direktyvoje 64/432/EEB nurodytų kompiuterinių duomenų bazių elementų nėra jokios nuorodos į elektronines identifikavimo priemones. Atsižvelgiant į tai, abu pasiūlymai – COM(2011) 524 ir COM(2011) 525 – pateikiami kaip vienas teisės aktų rinkinys.

2011 m. gruodžio 7 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto pirmininkas

Staffan NILSSON